

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Vår dato: 25.08.2025

Vår ref.: 202513673-4 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 25/1510-

NVEs høringssvar - Forslag til forskrift om tilskudd til reindriften for andel av verdiskaping fra vindkraft

Bakgrunn

NVE har mottatt forslag til forskrift om tilskudd til reindrift for andel av verdiskaping for vindkraft på høring fra Landbruks- og matdepartementet.

Generell tilbakemelding

NVE støtter i utgangspunktet at ordningen med tilskudd til reindriften forskriftsfestes, men støtter ikke den måten dette er foreslått løst på. Vi mener koblingen mellom konsesjonsvedtaket og den skjønsmessige vurdering av belastningen for reindrifta som forslaget legger opp til, er uheldig. NVE mener ordningen i stedet bør fortsette som i dag. Vi utdyper dette nærmere nedenfor.

NVE vil bemerke at det er begrensede midler som vil bli fordelt gjennom ordningen. Det er kun 0,1 øre per produserte kWh det er snakk om. I 2024 ble det fordelt 5,9 millioner kroner til berørte reinbeitedistrikt og/eller siidaer. I lys av dette vil vi oppfordre til at ordningen som etableres, er oversiktlig og enkel å forvalte.

Vi legger til grunn at vår rolle er begrenset til å fremskaffe produksjonstall for aktuelle vindkraftverk, blir som skissert i høringsforslaget.

Tilbakemeldinger til konkrete bestemmelser

Til § 2. Tilskuddsmottaker og § 6. Vilkår

Det fremgår av forslaget § 2 at den som kan motta tilskudd, er «siida eller sameby der konsesjonsvedtaket for det aktuelle vindkraftprosjektet viser at vindkraftanlegget vil ha negative konsekvenser av betydning for siida, reinbeitedistrikt eller sameby.».

Det samme fremgår av § 6 annet ledd om vilkår for å få tilskudd:

«Det må fremgå av konsesjonsvedtaket for vindkraftprosjektet at prosjektet har negative konsekvenser av betydning for siida, reinbeitedistrikt eller sameby.»

Det er ikke opplagt for NVE om disse bestemmelsene regulerer ulike ting. Dersom de ikke gjør det, mener vi det er tilstrekkelig at både hvem som kan være tilskuddsmottaker og vilkårene for å motta tilskudd, fremgår av én og samme bestemmelse.

Til § 6. Vilkår

Det er ikke uttalt noe i høringsnotatet om hva slags og hvor stor påvirkning som gir «negative konsekvenser av betydning». NVE tolker dette som at ikke enhver negativ påvirkning vil kvalifisere for tilskudd, og at det er nødvendig med en konkret vurdering av «konsesjonsvedtaket for vindkraftprosjektet» for å kunne ta stilling til om påvirkningen er tilstrekkelig negativ.

Vi oppfatter at begrepet «konsesjonsvedtaket» i forslaget til § 6 henviser til selve konsesjonsdokumentet. Dersom det er et annet dokument det henvises til, mener vi at dette må fremgå tydeligere av forskriften.

I likhet med NRL er vi også skeptiske til den faktiske nytten av en slik vurdering. Vår erfaring tilsier at denne vurderingen må være svært detaljert dersom den skal gi en merverdi, og dermed være innsatskrevende å utarbeide. Vi mener at dette ikke vil være forholdsmessig med tanke på de begrensede beløpene som skal fordeles etter ordningen. Vi vil derfor foreslå å vurdere et alternativ basert på en sjablongmessig kobling av vedtatte vindkraftareal og reindrifts bruk av området, slik det fremgår av gjeldende arealbrukskart, og at Landbruksdirektoratet får ansvaret for denne vurderingen. Dette innebærer at reindriften med rettigheter i områder med vindkraftverk vil ha rett på tilskudd. NVEs oppgave vil i så fall være å sikre Landbruksdirektoratet tilgang til oppdaterte kart over vindkraftarealene, samt produksjonstall for aktuelle vindkraftverk.

NVE mener altså at tilskuddene bør fordeles til siidaer, samebyer eller reinbeitedistrikt som har rettigheter til arealer hvor vindkraftverkene er plassert, uten at det er nødvendig med en vurdering av hvordan vindkraftverket påvirker reindriften. Vi understreker videre at grad av påvirkning ikke bør vurderes på bakgrunn av uttalelser i konsesjonsvedtaket.

Dersom det er en utfordring at også reindrift i tilstøtende områder blir berørt av et vindkraftanlegg som ligger tett opp til grensen for reindriftens arealer, kan dette fanges opp med en formulering om at «også andre siidaer, reinbeitedistrikt og samebyer som berøres av vindkraftanlegget kan motta tilskudd.». Disse sakene kan da avgjøres av Landbruksdirektoratet etter en nærmere vurdering.

En utfordring som også vil bli håndtert bedre med en slik sjablongmessig løsning, er tilfellene hvor bruken av området endrer seg i løpet av den ca. 30 år lange konsesjonsperioden. Endringene kan for eksempel være endringer i bruk av beiteområder, flyttleier og kalvingsområder, eller endring i andre typer arealbruk som endrer konfliktbildet. Tilpasning til slike endringer fanges ikke opp av forskriftsforslaget, og det er etter vår mening nærmest umulig å håndtere dette fortløpende dersom vurderingen skal knyttes til konsesjonsvedtaket.

I tillegg vil vi vise til utfordringene knyttet til de 20–25 konsesjonene som er i drift i samiske reindriftsområder i dag. Forholdet til reindrift er omtalt i varierende grad i konsesjonsvedtak og i bakgrunn for vedtak, noe som kan gi utilsiktede konsekvenser. Uten en form for overgangsordning for disse i forskriften, vil det med andre ord kreves en revisjon av alle disse vedtakene. Dette vil etter vår mening være både faglige krevende og uforholdsmessig ressurskrevende.

Dersom forslaget som ble sendt på høring blir den endelige løsningen, er det Landbruksdirektoratet som må vurdere hvilke vindkraftverk som har en negativ påvirkning av betydning.

Til § 3. Utmåling av tilskudd.

Det er foreslått at bestemmelsen om utmåling skal ha følgende ordlyd:

§ 3. Utmåling av tilskudd

Tilskuddet skal tilsvare 0,1 øre per kWh av den årlige produksjonen ved det aktuelle vindkraftanlegget. I tilfeller der vindkraftanlegget har negative konsekvenser av betydning for flere siidaer, reinbeitedistrikter eller samebyer, skal tilskuddet fordeles mellom disse. Tilskuddet skal i slike tilfeller fordeles forholdsmessig mellom siida, reinbeitedistrikt og sameby etter fastsatte beitetider eller det antall døgn det aktuelle området kan brukes av disse.

Av høringsnotatet fremgår det under pkt. 6 om økonomiske og administrative konsekvenser at «NVE må bidra med årlige oversikter over produksjon av vindkraft som påvirker reindriften negativt.».

NVE har tidligere oversendt produksjonstall for vindkraftverk til Landbruksdirektoratet. Oversendelsen har da vært for vindkraftverk som ligger innenfor reinbeiteområder slik de fremgår av Landbruksdirektoratets kart. NVE kan fortsette denne oversendelsen, eventuelt med tillegg av produksjonstall for andre kraftverk, dersom Landbruksdirektoratet identifiserer de aktuelle kraftverkene.

Vi vil imidlertid bemerke at det kan oppstå utfordringer når det skal gjøres en fordeling av midlene mellom siidaer, reinbeitedistrikt og samebyer basert på en vurdering av i hvor stor grad de ulike aktørene blir påvirket, og ut fra hvor mange dager aktørene kan bruke det aktuelle området. NVE har ikke tidligere gjort en slik fordeling, og en slik vurdering fremgår ikke av konsesjonsvedtakene.

En annen utfordring er tilfellene hvor et vindkraftverk går på tvers av grensen mellom to reinbeitedistrikt. Da kan det være nødvendig å dele midlene fra produksjonen mellom de berørte distriktene. Dette tilfellet er ikke regulert i forskriften. NVE antar at en mulig løsning kan være en fordeling av midlene basert på hvor stor andel av anlegget som ligger innenfor de ulike grensene, ut fra hvordan turbinene er plassert.

Med hilsen

Christine Elisabeth Kiste
direktør

Anne Rogstad
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Godkjent av Anne Rogstad
Seksjonssjef

Christine Elisabeth Kiste
Direktør

Mottakerliste:

Landbruks- og matdepartementet

Kopimottakerliste:

Silje Trollstøl
Energidepartementet